

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1635. usque ad annum 1643

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1779

VD18 9011888X

§. 67. Antonii Arnaldi liber de frequenti communione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67406)

Sæc. XVII. aliqua ex istis literis excerpta, atque in
A. C. 1643. lucem publicam edita, an vero genuina, & non adulterata fuerint, a multis dubitatur, saltem nunquam eorum authographa fuerunt exhibita, quamvis Jansenistæ id sæpissime, ac impertune petiissent: genuinas vero San-Cyranni literas esse obtendunt Jansenistæ, quas Arnaldus Andillius anno hujus sæculi quadragesimo quinto publici juris fecit.

§. LXVII.

Antonii Arnaldi liber de frequenti Communione.

Abrege de l'hist. Eccl. p. 3. fol. 453. Hist. Jansen. Leyd. l. 3. p. 487. Arnald. in præf. & part. 3. c. 16.

Prodiit hoc anno liber de frequenti Communione ab Antonio Arnaldo Doctore Sorbonico compositus, & a pluribus Episcopis, universo Aufchiannæ Provinciæ Clero, necnon a viginti quatuor Sorbonæ Magistris approbatus. Hujus libri occasio erat alius libellus per Franciam hoc anno sparsus, quo Jesuitæ frequentem imo & hebdomadariam communionem statim a confessione pœnitentibus commendabant, etsi adhuc amore sui & mundi pleni essent: cum autem eo tempore nil magis familiare esset, quam quod Jesuitæ Jansenistis Calvinianam hæresin de gratia, & vicissim Jansenistæ Jesuitis re-

laxa.

laxatam Religionis praxin objicerent, Sæc. XVII.
hinc confestim divulgato Jesuitarum li- A. C. 1643.

bello Jansenistæ exclamare cæperunt,
hujus libri doctrina denuo latam ad fa-
cilem viam aperiri: quinimo ipsemet
Octavius de Bellegarde Archiepiscopus
Senonensis datis ad Cardinalem Barbe-
rinum literis acriter desuper declama-
bat, his verbis: „Desidia & dissolutio
„animarum, atque infirmitas lanquen-
„tis disciplinæ ad hunc excessum per-
„venere, ut fere non liceat de vera
„pœnitentia, & sincero Dei amore ver-
„ba facere. Atque hoc artificium est,
„quo utitur generis humani hostis, quo
„vult, ut loco veræ pietatis hæc spu-
„ria & remissa commendetur, quasi id
„foret a recta semita recedere, errores
„relinquere, ut ad rectam viam redeas.

„Itaque videmus Apostoli verba esse
„impleta in pluribus, *quod non poterint*
„*homines ferre sanam doctrinam, sectaturi*
„*Doctores adulantes, & occlusuri aures*
„*veritati, ut eas fabulis & figmentis aperiant.*
„Sane fovent nonnulli omnium vitio-
„rum licentiam, & irritam faciunt cru-
„cem Christi. Namque ex vero dicere
„liceat, quod ludus a plurimis maxi-
„ma fiant crimina, & fere ipsa pœ-
„nitentia.,

Ejus tenoris literas dabat Octavius
ad Papam, assentientibus Archiepisco-
pis

Sæc. XVII. pis Tolofano, Burdigalensi, & Turo-
 A. C. 1643. nensi, necnon duodecim aliis Franciæ
 Episcopis: quoniam vero in Jesuitarum
 libro maxime San-Cyrani dogma, quo
 poenitentes diu exercitiis poenitiæ,
 antequam ad Sacrum Altare accede-
 rent, se a peccatis perpurigare jubeban-
 tur, recta impeteretur, hinc Antonius
 Arnaldus intimus San-Cyrani amicus
 Magistri sui doctrinam vindicare statuit,
 suumque librum *de frequenti Communi-
 one* opposuit, ingenti applausu a San-
 Cyrani fautoribus exceptus, ab adver-
 sariis vero ac præcipue a Vaurenfi in
 Occidania Episcopo vehementer exagi-
 tatus; illico enim plurimi edebantur
 libri, quibus Arnaldi paradoxa, hæ-
 retica, & cum Abbatis San-Cyrani
 doctrinis consona perstringebantur,
 ipse etiam Condæus Princeps gravem
 de hoc libro querelam ad Franciæ Re-
 ginam detulit, Prodiit eodem quoque
 anno Parisiis contra Arnaldum liber,
 cui titulus: *Christianæ & Catholicæ ob-
 servationes in librum de frequenti Commu-
 nione*, in quo Auctor, qui Princeps
 Condæus credebatur, Arnaldo expro-
 brat, quod nova & perniciosa sua do-
 ctrina fideles a Sacramentis absterreat,
 plurima bona opera impediat, atque
 etiam pios pervertat, ita ut metuant
 ad Sacramenta accedere, imo ad mor-
 tem

tem usque eorum usum differant. In-
 super Arnaldum perstrinxerat, quod In Sæc. XVII.
A. C. 1643.
 D. Petrum & Paulum æqualia esse Ec-
 clesiæ capita statuatur, ex obliquo absol-
 vendi potestatem, Confessionem & pœ-
 nitentiam abroget, & publicæ pœnitent-
 iæ necessitatem inducere conetur.
 Non deerant, qui Arnaldi librum Ro-
 mana censura perstringi adlaborarent,
 quod etiam sequenti & rursus anno
 hujus sæculi nonagesimo ab Alexan-
 dro VIII. factum est, frustra interce-
 dentibus quibusdam Franciæ Archi-
 episcopis & Episcopis, qui Authorem
 amplis honorabant encomiis: ipse etiam
 Arnaldus semetipsum contra P. Peta-
 vium, adversarium suum vindicaturus
 edidit librum hoc titulo: *Traditio Ec-
 clesiæ circa Pœnitentiam & Communionem*
 &c. Hunc partum velut Palinodiam
 Arnaldus Reginæ obtulit, hæc vero
 dolum subodorata & Arnaldi librum
 nequidem aspectu dignata, tertio jussit,
 ut Arnaldus sine mora Romam con-
 tenderet, ibidem suæ doctrinæ rationem
 redditurus: ipse vero fors causæ suæ
 diffusus, Parisiis per plures annos se
 absconditum in latebris tenuit, a suis
 duntaxat sæpe visus: favebant enim
 ei quidam Sorbonæ Doctores, ipsum
 etiam Parlamentum inter se divisum
 erat, cui tandem a Regina injunctum,
 ut

Sæc. XVII. ut per Deputatos in rei momenta in-
A. C. 1643 quireret Regiamque sententiam ex-
 spectaret. Nec tamen propterea Arnaldus librum suum a censuris vindicare poterat; quippe præter Vesuntinum Archiepiscopum, ipsa etiam suprema Burgundici comitatus Curia Arnaldi & San-Cyrani opera in Provinciam invehi, perlegi aut lecta audiri, vel ab ullo retineri prohibuit: demum ipse Humbertus de Præcipiano Mechliniensis Archipræsul ad saniora reversus, die decima quinta Januarii anno hujus sæculi quinquagesimo nono hunc librum damnavit, eoquod frequentationem Sacramenti Pænitentiae subdole arrodat, atque ad omnem ejus usum penitus abolendum viam sternat: Hanc vero labem Arnaldi librum Ecclesiae intulisse, testatur ipsemet S. Vincentius a Paulo in suis ad Arnyum Congregationis Missionariorum Sacerdotem literis die vigesima quinta Junii anno Christi millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo Parisiis datis: ubi hæc habet: „Videamus, de quo agatur, de libro de frequenti communione scribis . . . . verum est, tantum abesse, ut efformatus in hunc modum liber legendi desiderium ac studium frequentis communionis afferat, ut potius eundem ab ea avocet, & retrahat. Jamque ipso etiam tem-
 „pore

Collect. Bot-
 tagrifiana
 t. 17. p. 330.

„pore Paschali is frequens Sacramento- Sæc. XVII.
 „rum usus non est, qui alias vigeat. A. C. 1643.
 „Non pauci Curiones Parisienses que-
 „runtur de infrequentia, & longe ra-
 „riores fuisse communionem testantur,
 „quam annis prioribus. Curio ad S.
 „Sculpitii tria millia eorum numerat,
 „qui hoc anno ad sacram Mensam non
 „accessere. Curio ad S. Nicolai de
 „Cardineto, cum omnes, quæ Parœ-
 „ciæ suæ addictæ sunt, ædes & per
 „seipsum, & per alios lustrasset, non
 „multo abhinc tempore asseruit, e suis
 „Parochianis omnino mille & quingen-
 „tos ab Eucharistica mensa abfuisse. Et
 „sic idem sentitur ac dicitur de aliis. Non
 „sunt fere amplius, vel certe non nisi
 „rari, qui cælesti epulo accumbant
 „prima mensis Dominica, aut festis so-
 „lennibus; neque plus aliquid præstari
 „cernimus in templis Religiosorum,
 „nisi quod adhuc pauci quidam sacra-
 „menta frequentent in illo, quod Je-
 „suitarum est. Et hoc ipsum specta-
 „bat San- Cyranus, eoque sua refere-
 „bat consilia, ut Jesuitas apud omnes
 „invidiæ ac contemptui objiceret. Cha-
 „vignyus paucis abhinc diebus narra-
 „bat amicorum suorum uni, falsum
 „sibi esse San - Cyranum, quod inito
 „cum Jansenio foedere ratum utrique
 „sit ac fixum, juncta opera id conari,
 „ut

Sæc. XVII. „ut sanctus hic ordo omni sua fama ac
A. C. 1643. „fide excideret, atque in rebus ad do-
 „ctrinam & pia in procurandis sacra-
 „mentis obsequia pertinentibus, pro-
 „bro ac infamia notaretur. Ego ipse
 „prope quotidianos ejusmodi sermones
 „audivi, in quibus de infamandis &
 „opprimendis Jesuitis deliberationes
 „habebantur. „

„Cum primum Arnaldus, qui li-
 „brum *de frequenti communione* suo nomi-
 „ne insignitum in publicum emisit, pœ-
 „nitentiam publicam, & illam alteram,
 „quam S. Communioni præmitti vole-
 „bat, a multis impeti & erroris accu-
 „sari cerneret, pro tuenda causa sua
 „id unum reposuit, sibi nonnisi *de ab-*
 „*solutione declaratoria* sermonem fuisse.
 „Sed quomocunque obtentus hic se
 „habeat, plures alii errores in eo libro
 „sunt, quemadmodum asseverarunt
 „Grandius Professor Navarræus, Vir
 „ex doctissimis nostri temporis homini-
 „bus, Confessarius regius, Cornetus,
 „& Coqueretus, qui de hoc ipso nego-
 „tio collaturi consilia in nostra Domo
 „convenerant; illudque adjecere, *ejus-*
 „*modi declarationem plenam fraudis ac*
 „*præstigiæ esse*, multaque alia com-
 „plecti, quæ nihilo plane saniora sint
 „iis, quæ in primo libro scripsisset.
 „Num enim id, quod ait: Ecclesiam,
 „cum

„cum primis suis temporibus ante ab-
 „solutionem suscipi & agi voluerit pœ-
 „nitentiam publicam, semper habuisse
 „in animo illam instaurare, & in usum
 „revocare; alioquin, si ab hac mente
 „unquam sua desisteret, non fore am-
 „plius incorruptæ & perennis verita-
 „tis columnam, sed errorum synago-
 „gam; num hoc, inquam, non gravi-
 „ter offendit animos, & in errorem in-
 „ducit? quid? num forsitan Ecclesia,
 „quæ in doctrina fidei eadem semper,
 „ac pura & integra est, in modo di-
 „sciplinæ mutandi quidpiam potestate
 „& authoritate caret? An non ipse
 „Deus, in seipso infinite immutabilis,
 „variavit rationem agendi cum homi-
 „nibus? an non interdum etiam suam
 „divinus Filius: suam Apostoli? Quo
 „animo igitur, aut quem in finem fin-
 „git hic homo, Ecclesiam abituram a
 „via veritatis, si non perseveret in con-
 „silio redintegrandi eam pœnitentiæ
 „formam, quam olim in mores indu-
 „ctam exerceri volebat? num hic ho-
 „mo Catholicus est?„

§. LXVIII.

Alia Facultatis Acta.

Sub idem tempus Jacobus Nouet Je-
 „fuita arguebatur, quod in publicis
 „Concionibus, librum Arnaldi de fre-
 „quenti Communione, scriptis Lutheri &
 „Cal-

Sæc. XVII.

A. C. 1643.